

АНОТАЦІЯ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія української культури»

- **Мета:** ознайомити студентів з основними періодами, напрямками та особливостями розвитку української культури, історичними умовами її формування, шляхами становлення та художніми досягненнями в різних видах мистецтва

Завдання:

- формування цілісного бачення історико-культурного процесу, розуміння його провідних тенденцій;
- формування знань про сутність культури як форми людської діяльності, її різновиди та історико - типологічні ознаки;
- формування вмінь і навичок аналізу культурних явищ і подій.

Набуті компетентності:

- знати основні періоди, напрямки та особливості розвитку української культури,
- знати історичні умови формування української культури, шляхи становлення та художні орієнтуватися у досягненнях в різних видах мистецтва,
- знати ключові постаті українського культурного процесу.
- орієнтуватися в періодизації української культури,
- володіти культурологічним методом дослідження,
- проводити типологічне зіставлення різних періодів розвитку,
- характеризувати художні напрямки і стилі та вирізняти їх національні особливості.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет систем і засобів масової комунікації

Кафедра видавничої справи та міжкультурної комунікації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
систем і засобів масової комунікації
проф. Демченко В.Д.

“ _____ ” _____ 2017 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Історія української культури

Дніпро – 2017

Історія української культури. Програма навчальної дисципліни. – ДНУ,
2017

Розробник: Іванова Наталія Іванівна, доцент кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації, к. філол. н., доцент

Рецензенти: Н.В. Підмогильна, д.філол.н, професор, завідувач кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації

Михайлова А.А. Михайлова, доцент кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації, к. філол. н., доцент

Затверджено вченою радою факультету систем та засобів масової комунікації

Протокол № 11 від “22” червня 2017 року

@ ДНУ імені Олеся Гончара ,2017

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ »

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	<u>0303 – Журналістика та інформація</u> (шифр і назва)		
	Напрямок підготовки <u>061 – Журналістика</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання «» (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90 /64		2-й	1,2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 3 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	2
		Практичні, семінарські	
		18 - год.	2
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		56 год.	60
У тому числі індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/3

для заочної форми навчання – 1/16

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів з основними періодами, напрямками та особливостями розвитку української культури, історичними умовами її формування, шляхами становлення та художніми досягненнями в різних видах мистецтва

Завдання: формування цілісного бачення історико-культурного процесу, розуміння його провідних тенденцій; формування знань про сутність культури як форми людської діяльності, її різновиди та історико-типологічні ознаки; сприяння формуванню вмій і навичок аналізу системних зв'язків всіх складових культури і мистецького процесу.

Набуті компетентності:

- знати основні періоди, напрямки та особливості розвитку української культури,
- знати історичні умови формування української культури, шляхи становлення та художні орієнтуватися у досягненнях в різних видах мистецтва,
- знати ключові постаті українського культурного процесу.
- орієнтуватися в періодизації української культури,
- володіти культурологічним методом дослідження,
- проводити типологічне зіставлення різних періодів розвитку,
- характеризувати художні напрямки і стилі та вирізняти їх національні особливості.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. Українська культура від найдавніших часів до початку XXI століття.

Тема 1. Вступ. Методологічні засади вивчення національної культури.

Тема 2. Культурогенез. Стародавня культура східних слов'ян.

Тема 3. Культура Київської Русі.

Тема 4. Культурні процеси в литовсько-польський і польсько-козацький періоди

Тема 5. Бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво. Козацьке бароко.

Тема 6. Національно-культурне Відродження у XIX столітті.

Тема 7. Українська культура в XX столітті.

Тема 8. Постмодернізаційні процеси у сучасній вітчизняній культурі.

3. Структура навчальної дисципліни

Семестр 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усьог	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		о	л	п	Лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. Українська культура від найдавніших часів до початку XXI століття.													
Тема 1. Вступ. Методологія засади вивчення національної культури.	11	2	2			7	6	2	-				4
Тема 2. Культурогенез. Стародавня культура східних слов'ян.	11	2	2			7	8	-	-				8
Тема 3. Культура Київської Русі.	11	2	2			7	8	-	-				8
Тема 4. Культурні процеси литовсько-польський і польсько-козацький періоди	11	2	2			7	8	-	-				8
Тема 5. Бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво. Козацьке бароко.	11	2	2			7	8	-	-				8
Тема 6. Національно-культурне Відродження у XIX столітті.	11	2	2			7	8	-	-				8
Тема 7. Українська культура в XX столітті.	11	2	2			7	8	-	-				8
Тема 8. Постмодернізаційні процеси у сучасній вітчизняній культурі.	13	2	4			7	10	-	2				8
УСЬОГО	90	16	18			56	64	2	2				60

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин Денна /заочна форма
Завдання Опрацювання програмного матеріалу, що лаконічно викладається на лекціях, підготовка рефератів, презентації, укладання словника ключових понять і термінів; конспектування наукових праць. Опрацювання матеріалу, що не викладається на лекціях		
1.	Історія української культури у сучасних наукових дослідженнях (конспект)	
2.	Поняття «культурна політика». Особливості культурної політики України на сучасному етапі (мониторінг контенту ЗМІ)	
3.	Законодавство в галузі культури (реферат)	
4.	Сучасна українська художня культура (колективне відвідування музеїв, виставок, театральних вистав, кінофільмів)	
5.	Видатні постаті і визначні події української культури (презентація)	
6.	Укладання словника ключових термінів і понять (Глосарій)	

Методи навчання

лекції, виконання індивідуальних та творчих завдань, відвідування музеїв та театрів міста.

Методи контролю

оцінка за самостійні завдання, модульну роботу.

Методичне забезпечення

1. опорні конспекти лекцій, підручники, критичні матеріали у спеціальних виданнях, електронна бібліотека
2. Методичний посібник до вивчення курсу « Історія української культури» – Дніпропетровськ: Типографія ФОП Золотник М.Ю., 2013. – 36с.

Рекомендована література

Базова

1. Історія української та зарубіжної культури: Навчальний посібник / За ред. С.М.Клапчука, В.Ф.Остафійчука. – К.: Знання, 2002. – 356 с.
2. Українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник / За ред. М.М.Заковича та ін. – К.: Знання, 2000. – 622 с.
3. Кордон М. Українська та зарубіжна культура: курс лекцій / М. Кордон. - К.: ЦУЛ, 2002. – 508 с.
4. Крвавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О. Українське мистецтво: навч. посіб.: У 3-х ч. / Д. П. Крвавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова [передмова проф. В. Скотного]. - Львів: Світ, 2003. - Ч. 1. - 256 с.
5. Крвавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О. Українське мистецтво: навч. посіб.: У 3-х ч. / Д. П. Крвавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова [передмова проф. С. Павлюка]. - Львів: Світ, 2004. - Ч. 2. - 268 с.
6. Крвавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О. Українське мистецтво: навч. посіб.: У 3-х ч. / Д. П. Крвавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. - Львів: Світ, 2005. - Ч. 3. - 268 с.

Допоміжна

1. Багацький В.В., Кормич Л.І. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2004. – 304 с.
2. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посіб. / Наук. ред. Шейко В.М. – К.: Кондор, 2004 – 763 с.
3. Виткалов В.Г., Митровка М.М. Українська культура: Навчально-методичний посібник. – Рівне: Волинські обереги, 2001. – 168 с.
4. Історія світової культури. Культурні регіони. Навчальний посібник / Керівник авторського колективу Л.Т.Левчук. – К.: Либідь, 2000. – 520 с.
5. Історія української архітектури / Ред. В.І. Тимофійченко. – К.: Техніка, 2003. – 472 с.
6. Культурне життя в Україні: західні землі: Т. III / Упоряд. Т. Галайчак, О. Луцький. - Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2006. - 856 с.
7. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Іванова К.А. Культурологія. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 288 с.
8. Хоменко В.Я. Українська і світова культура: Підручник. – К.: Україна, 2003. – 336 с.
9. Брайчевський М. Походження слов'янської писемності. - 4-те вид. / М. Брайчевський. - К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. - 154 с.
10. Дашкевич Я. Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури. - 2-ге вид., виправл. й доповн. / Я. Дашкевич. - Львів: Львівське відділення ІУАД ім. М. С. Грушевського НАНУ; Літературна агенція «Піраміда», 2007. - 808 с.
11. Дзюба І. Микола Хвильовий: «Азіятський ренесанс» і «Психологічна Європа» / І. Дзюба // Дзеркало тижня. - 2005. - 15 - 20 жовтня. - № 40.
12. Дзюба І. Україна перед Скіфом майбутнього / І. Дзюба. - К., 2001. - 35 с.
13. Довжук І. Нариси історії культури України (до кінця ХХ ст.): навч. посіб. / І. Довжук. - Луганськ, 2007. - 508 с.
14. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст / О. Забужко. - К.: Факт, 2006. - 156 с.
15. Історія української культури: у 5 т. / редкол. тому: П. П. Толочко - гол. ред. та ін. - К.: Наук. думка, 2001. - Т. 1: Історія культури давнього населення України. - 1136 с.
16. Історія української культури: у 5 т. / редкол. тому: Я. Д. Ісасевич - гол. ред. та ін. - К.: Наук. думка, 2001. - Т. 2: Українська культура XIII - першої половини XVI століть. - 848 с.

17. Історія української культури: у 5 т. / редкол. тому: В.А. Смолій - гол. ред. та ін. - К.: Наук. думка, 2003. - Т. 3: Українська культура другої половини Х^І-Х^{ІІ} століть. - 1247 с.
18. Історія української культури: у 5 т. / редкол. тому: Г. А. Скрипник - гол. ред. та ін. - К.: Наук. думка, 2008. - Т. 4. - Кн. 1: Українська культура ХІХ століття. - 1008 с.
19. Історія української культури: у 5 т. / редкол. тому: Г. А. Скрипник - гол. ред. та ін. - К.: Наук. думка, 2008. - Т. 4. - Кн. 2: Українська культура ХІХ століття. - 1295 с.
20. Мельник Б. Вулицями старовинного Львова / Б. Мельник. - 2-ге вид., зі змінами. - Львів: Світ, 2002. - 272 с.
21. Мишанич О. Всеобіймаюче око України / О. Мишанич // Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології. - 2-ге вид. - К.: Обереги, 2003. - С. 134-141.
22. Овсійчук В. Українська ікона Х-ХІІІ ст.: духовний і художній феномен. Богословські бесіди. Бесіда 17 / В. Овсійчук. - Дрогобич, 2005. - 47 с.
23. Попович М. Культура: ілюстрована енциклопедія України / М. Попович. - К., 2009. - 184 с.
24. Слюсаренко А.Г., Патриляк І.К., Боровик М. А. Україна в роки Другої світової війни: навч. посіб. для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів / А.Г. Слюсаренко, І.К. Патриляк, М. А. Боровик. - К., 2009. - 447 с.
25. Шаповал Ю. І. Україна ХХ століття: Особи та події в контексті важкої історії / Ю.І. Шаповал. - К.: Генеза, 2001. - 560 с.
26. Шевельов Ю. З історії незакінченої війни / Ю. Шевельов [Упор. Оксана Забужко, Лариса Масенко]. - К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. - 471 с.
27. Шевченко Т.Г. Кобзар. Повна ілюстрована збірка [Текст] / передм. І. Дзюби. - Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2009. - 720 с.
28. Історія української культури: у 5 томах. - К.: Наукова думка, 2001—Т.1.—1134 с., Т.2— 847 с., Т.3, 2003—1245 с.
29. Корінний М.М. Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури. - К.: Україна, 2000.—184 с.

Інформаційні ресурси

1. kultura.ho.ua/biblioteka.htm
2. archive.nbuv.gov.ua/books/2009/09vojiuk.pdf
3. litopys.org.ua/istkult2/ikult2.htm
4. kultura.ho.ua/books_ku.htm
5. textbooks.net.ua/content/view/6440/50
6. www.studyport.net/lib/istoriya-kulturi-ukrajini/